

Frankenführer volal 9. března 1933 po zahájení „národní revoluce“. Tento bývalý učitel a vydavatel antisemitského listu *Der Stürmer* dal ještě téhož dne obsadit policejní prezidium a radnici. Na znamení vítězství byla na radnici a císařském hradě vyvěšena vlajka s hákovým křížem. Po radnici následoval útok na vydavatelství sociálních demokratů v Norimberku *Fränkische Tagespost*. Podobně nacisté postupovali i v hlavním městě Mnichově. Vyrobali např. list sociálních demokratů *Münchner Post* a po městě vyvěšovali hákové kříže. Obsadili také zemský sněm a sídlo vlády. To, co se jim nepodařilo ve volbách, dokončil promyšlený teror včetně pouličních bitek a propagandistické akce.

V této atmosféře požadoval Hitler ultimativně, ať ministerský předseda Held přijme říšského komisaře Franze von Eppa, vyslaného do Bavorska. Held s tím musel souhlasit, když viděl, jak je situace vyhrocená. Von Epp se ihned ujal úřadu, do čela bavorské policie jmenoval Heinricha Himmlera a také všechny důležité pozice politického a správního aparátu získali nacisté. Vláda v čele s otrěseným Heldem se sice ještě demonstrativně sešla 10. března, to už ovšem nic nezmohla a nedokázala zastavit nacisty při obsazování strategických pozic na všech úrovních, ani zamezit pronásledování politických odpůrců nacismu a židovského obyvatelstva. Premiér Held nakonec 15. března s podlomeným zdravím odešel z Mnichova do Švýcarska. Odjel, aniž by formálně odstoupil z čela bavorské vlády. S emigrací Helda začal konec bavorské autonomie v německé říši. Hned další den se funkce premiéra ujal komisař von Epp, jehož po měsíci vystřídal starosta Lindau – Ludwig Siebert. Premiéři však žádnou moc nad Bavorskem stejně neměli, tu si drželi čelní představitelé policejních a obranných složek, hlavně H. Himmler, šéf mnichovské policie, a Ernst Röhm, štábní šéf SA. A právě Röhm stál i za vraždami několika emigrantů na českém území v čele s publicistou a socialistou židovského původu Theodorem Lessingem.

Pronásledování politických odpůrců

Hitler poté vydal 24. března 1933 tzv. zmocňovací zákon, jímž zcela odstavil říšský sněm z rozhodovacích procesů. Od této doby to byla jen vláda, kdo směl vydávat zákony, a to včetně zákonů pozměňujících

cích ústavu. I tento zákon poznamenal vývoj v Bavorsku. Bylo to totiž také katolické Zentrum a jeho zástupce v Bavorsku BVP, kdo se zákonem souhlasil, ovšem pod podmínkou, že v říši zůstanou zachováno stávající členění na země. Ani tento slib však Hitler nedodržel. 31. března 1933 tu dal rozpustit zemský sněm a nechal ho nově obsadit, a to na základě říšských voleb z března 1933, jejichž výsledky (spolu s vyloučením komunistů) i zde zajišťovaly konečně většinu. Bavorsko se tak stalo nacistickou provincií, jejíž práva byla potlačována ve prospěch národněsocialistického jednotného státu podle hesla norimberského říšského stranického sjezdu NSDAP z roku 1933: „Jednotný lid – silná říše.“

Výsledky březnových říšských voleb se (poněkud nelogicky) promítaly i do složení městských a komunálních rad. I zde byli od samého počátku vyloučeni komunisté, do léta nacisté odstranili i členy dalších stran a později se násilně vypořádali také se sociálními demokraty. Podobně jako ve zbytku říše likvidovali nacisté v Bavorsku vše, co neodpovídalo jejich světónázoru. Pálily se knihy, rušily spolky a vůbec veškerý nenacistický občanský život.

Himmler, který kariéru odstartoval v pozici šefa mnichovské policie, sehrál velmi významnou roli při prosazování nacismu v Bavorsku. Brzy si získal sympatie Hitlera, jenž ho povýšil na jednoho z nej mocnějších mužů Třetí říše, šefa tajné policie – obávaného Gestapa. Už v březnu 1933 nechal na místě bývalé muniční továrny zřídit vůbec první koncentrační tábor Dachau, zprvu pro 5 000 vězňů. Právě v Dachau, poblíž městských bran Mnichova, byli internováni političtí vězni, zejména představitelé opozičních stran, odborů, demokratických spolků či církve.³⁴

Později se tábor rozrostl i o rasově definované vězně, hlavně židovské a romské obyvatele. Po záboru čs. pohraničních oblastí po Mnichovské dohodě a pogromu v tamních velkých městech z 9. listopadu 1938 byla do Dachau deportována také značná část židovského obyvatelstva z tzv. Sudet. Ti všichni byli internováni zprvu jen v Dachau, později se však tábor rozrostl o tzv. pobočné tábory, jež byly zřízeny jak v bezprostřední blízkosti mj. v Allachu, Karlstfeldu, Germeringu či Ottobrunnu, tak ve vzdálenějších Bad Tölzu, Lands- hutu či (po anšlusu Rakouska) Salcburku. Byl to také tábor Dachau, který představoval vzor pro řadu dalších koncentračních táborů, jež vznikaly v následujících letech. V letech 1933–45 prošlo zmi Da-